

РЕШЕНИЕ

№ 141

гр. Варна, 29.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Румяна Панталеева

Членове: Росица Ант. Тончева
Десислава Ст. Сапунджиева

при участието на секретаря Петранка Ал. Паскалева
в присъствието на прокурора Н. Л. Д.
като разгледа докладваното от Румяна Панталеева Въззивно наказателно дело от общ характер № 20223000600166 по описа за 2022 година

Производството се развива след решение № 52/06.06.2022 г. по НД №119/22 г. на ВКС, с което е бил отменен предходен въззивен акт по ВНОХД № 71/2021 г. и делото е върнато за ново разглеждане в настоящата инстанция.

Предмет на проверката е присъда № 260011/22.12.2020 г. по НОХД №163/19 г. на окръжния съд в град Шумен, с която И. И. е бил признат за виновен и осъден на дванадесет години лишаване от свобода за това, че на 08.06.2018 г. в с.Лятно, обл. Шумен, умишлено умъртвил Е. Р., като убийството е извършено по особено мъчителен начин и с особена жестокост, а по време на извършването му деецът е бил непълнолетен, но е могъл да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи действията си. С присъдата е приложен чл.25 от НК и е определено общо наказание с НОХД № 77/2019 г. на РС Нови пазар, както и, частично са уважени разглежданите съвместно четири граждански иска.

Жалбата от защитата на И. в лицето на адвокат И. Й. е за нова оправдателна присъда, или за намаляване на размера на наложената санкция, а в пледоариите - и за приложение на закон за по-леко наказуемо

престъпление. Представителите на държавното и частното обвинение молят за потвърждение на проверявания съдебен акт. Подсъдимият И. желае по-малка присъда.

Относимите към предмета на доказването, респективно отговорността на подсъдимия факти, които този въззивен състав приема за установени, накратко са следните:

Подсъдимият И. И. бил глухоням по рождение, не владеел българския жестомимичен език, но контактувал с околните чрез елементарни житейски жестове, най-пълноценно - с майка си. В своето юношество дори бил общителен, събирал се с деца на своята възраст, работел при различни хора, като гледал животни, или извършвал селскостопански дейности. Около 16-годишната си възраст започнал да употребява алкохол, станал агресивен и тормозел близките си психически и физически.

През 2018 г. семейството му се установило в изоставена къща в с. Лятно, община Каолиново. Там подсъдимият се запознал с Л.В.М. – Л. /починал на 10.10.2019 г./, който отглеждал крави и понякога го наемал да му работи.

На 08.06.2018 г. подсъдимият косил в двора на Л., където след работа седнали да вечерят и да пият, заедно с майката и брата на подсъдимия - К. И.а и Д. И.ов, както и с Н. и В.С. - съответно брат и сестра на Л.. Около 20:30 часа пристигнала пострадалата Е. Р., която се познавала и често гостувала на домакините. Тя била със заболяване и куцала. Пострадалата донесла бира, и се присъединила към компанията. Личало си, че вече е пила, и в един момент седнала на земята, разстроена и разплакана по свои лични причини. Тогава Л., като седнал до нея, неусетно ѝ взел парите с портмонето и телефона, а в последствие я изгонил, като я ударил по лицето и я избутал от двора си.

Когато пострадалата установила липсата на вещите си, се върнала, но Л. не я пуснал и заключил вратата. Към 22:00 ч. тя била в центъра на селото, където се оплакала на свидетелите Б.Н. и С.А., че Л. (Л.М.) ѝ е взел телефона. След сигнал на тел.112 на място бил изпратен патрулен автомобил на РУ Каолиново. Пострадалата казала на полицаите С.И. и В.К. какво ѝ е сторил Л., а те възприели кръв по лицето ѝ, при което била прегледана от медицинския фелдшер П.С., който не установил сериозни наранявания.

По-късно пострадалата се върнала пред къщата на Л.М. и на висок глас

започнала да си иска телефона. Подсъдимият, който заедно с майка си и брат си бил останал да ношува в къщата на свидетелката В.С., нахождаща се в същия двор, я чул и излязъл, въпреки че майка му и свидетелката С. опитали да го спрат. Пострадалата се насочила обратно към центъра, но подсъдимият я настигнал и ѝ нанесъл побой с ръце чрез множество силни удари по главата и тялото, притискане на шията и крайниците ѝ. Оставил я на улицата, прибрал се и си легнал. Р. успяла да се придвижи на кратко разстояние от мястото на боя, след което паднала безжизнена в затревена площ, където я намерил случайно преминаващият свидетел И.А.. Пострадалата била приета за лечение в МБАЛ Шумен, където починала на 26.06.2018 г.

На 09.06.2018 г. подсъдимият споделил за стореното първо с майка си, след това и с Л., който го заснел, а клипът бил публикуван във Фейсбук от негов племенник.

Непосредствена причина за смъртта на Е. Р. била двустранна конфлуираща бронхопневмония, като усложнение на множеството травматични увреждания от побоя – в т.ч. лицево-челюстна и черепно-мозъчна, а констатираната между тях причинно-следствена връзка е безспорна.

Въззивната проверка не открива нарушения на процесуални правила, свързани с допускане, събиране, проверка и оценка на доказателствата и доказателствените средства, каквото неаргументирано декларативно твърдение стои във въззивната жалба. Това оплакване не се и поддържа по същество от адвокат Й., който ограничава защитната линия до двете алтернативни искания по приложението на материалния закон и справедливостта на наказанието.

Служебно се констатира, че в хода на проведеното съдебно следствие в окръжния съд, по реда и със средствата, допустими по НПК, са събрани всички налични фактически данни, свързани с обстоятелствата по делото, които допринасят за тяхното изясняване и за разкриване на обективната истина, без да е допуснато нарушаване на права на страните, включително правото на защита на подсъдимия. Слуховия и говорен дефицит на последния, липсата му на познания по официалния жестомимичен език и леката умствена изостаналост, са специфични обективни обстоятелства по това дело, но както от всички съдебни протоколи, отразяващи процесуално-следствени действия

с участието на И., така и от непосредствено възприетото му поведение при протичане на въззивното производство, за настоящия съдебен състав не остава съмнение, че подсъдимият разбира в какво е обвинен, както и значението и последиците на водения срещу него съдебен процес. Годността на И. правилно и точно да възприема и запаметява обстоятелствата и фактите, които имат съществено значение за процеса, както и да ги възпроизвежда, е потвърдена по експертен път, с условието, че е необходим подход, съобразен с описаните когнитивни дефекти и личностови особености. Всички действия с него са били извършвани в присъствието на защитник и тълковник, при което, възприемането и възпроизвеждането на информация от подсъдимия посредством допълнителна помощ за това, която му е била предоставяна във всеки един момент от развитието на процеса, е в рамките на нормата, и липсват основания да се счете, че неговите права са били накърнени в каквато и да било степен.

При съпоставката и анализа на изложените по-горе фактически данни, относими към предмета на доказване, законосъобразно се извличат признаците по чл.116 от НК, за това възражението по приложението на закона, с искане за преквалифициране на деянието по чл.124 от НК, е неоснователно.

Първоинстанционната присъда не страда от необоснованост. В хода на досъдебното и съдебно разглеждане на делото са били събрани необходимите доказателства, които изпълват критерия за относимост и достатъчност. Техният анализ обосновава извод за извършено от подсъдимия деяние по чл.116, ал.1, т.6 от НК.

По експертен път е било потвърдено, че всички травми на пострадалата са получени по механизмите на действие на твърди тъпи предмети, основно чрез силни директни удари, при кръвонасяданията в областта на шията и при някои от тези по горните крайници чрез осъществен натиск, а охлузванията са от удари в неравна повърхност и триене, както и че всички те могат да се получат по начина, който сочат данните по делото - при събаряне на Е. Р. на земята и нанасяне на удари с ритници и юмруци по главата и тялото, притискане на шията с ръце, захващане, задържане на крайниците. С позоваване на тежестта, локализацията и броят на лицевите травми, и тези в областта на шията, е отхвърлена възможността да се получат при

самонараняване или падане от собствен ръст на земната повърхност. Според експертите, при получаване на всяко едно от множеството наранявания в различни области на тялото, пострадалата е изпитвала чувство на болка, като изключително силни са били болевите усещания в местата на счупените лицеви кости. Болката в случая е била придружена и от редица други нарушения, като кървене, затруднено дишане, невъзможност за говорене, нарушения в зрението и др., които допълнително засилват страданията на пострадалата. Характерът и тежестта на получените наранявания без оказване на своевременна висококвалифицирана помощ неминуемо би довела до смъртен изход в много по-ранен етап, макар този изход да не е бил преодолян и въпреки оказаната специализирана медицинска помощ.

По делото е приобщен компакт-диск с видеозапис, направен от свидетеля М. с мобилен телефон. Той е бил обект на комплексна видео-техническа и лицево-идентификационна експертиза, която не е установила манипулации по видеофайла, идентифицирала е лицето като подсъдимият, което и самият той е потвърдил. В клипа подсъдимият разказва за насилието над пострадалата, което сам е упражнил.

Дрехите, с които подсъдимият е бил облечен при извършване на деянието са били обект на експертно изследване, като по метода на ДНК профилирането върху жилетката му е установена кръв от пострадалата, както и негова собствена.

Чрез свидетелски показания е установено, че преди да бъде открита безжизнена със следи от нанесен побой, пострадалата последно е била пред къщата, в която е останал да ношува подсъдимия, а подразнен от виковете ѝ, той е излязъл и я е последвал сам.

Въз основа на всички изброени в мотивите на първоинстанционния съд доказателства, събрани и проверени от него при проведеното съдебното следствие, и след аналитична оценка на формираната доказателствена съвкупност, правилно е прието, че подсъдимият е осъществил състав на престъпление против личността - убийство, като е действал сам, без съучастник. Неговите обяснения в обратния смисъл основателно не са били кредитирани, с позоваване на показанията на майката на И. и на свидетелката В.С., които са имали непосредствени възприятия от събитията, предхождащи смъртта на пострадалата, и въз основа на които се налага извод, че

подсъдимият е бил сам в процесната вечер, когато е последвал пострадалата, след което тя е открита мъртва. Правилно показанията на подсъдимия са били кредитирани само частично и предвид безспорно опроверганото му твърдение за осъществен полов акт с пострадалата, което се отхвърля предвид състоянието на трупа и липсата на съответни медицински находки.

Свидетелките В.С. и К. И.а безпротиворечиво възпроизвеждат фактите относно времето, в което подсъдимия е възприел виковете на пострадалата, че е излязъл навън, и я е последвал. Майката е категорична, че Л.М. се е приготвял да ляга, а синът ѝ е бил сам, когато е излязъл, свидетелката С. също не е видяла друг да се присъединява към него. Двете описват облеклото на И., а дрехите му впоследствие са изследвани и е установено наличието на кръв от пострадалата. Описват емоционалното състояние на подсъдимия като ядосан и агресивен. Липсват основания достоверността на техните показания да бъде поставяна под съмнение, при това И.а свидетелства доброволно, въпреки правото си като майка на подсъдимия да откаже разпита.

Присъствието и на друг извършител на местопрестъплението, а именно М., който при това осъществил с Р. и полов акт, не намира друга доказателствена опора, извън твърдението на подсъдимия. Извършените изследвания и заключенията на експертите установяват с категоричност, че не са открити следи от насилствен контакт или семенна течност в половата област, нито ДНК материал с произход от трето лице. Състоянието на трупа също не показва обективност на обясненията на И. за подобен полов контакт, последван от измиване на жертвата в интимната област, която е намерена напълно облечена.

На досъдебното производство подсъдимият е участвал в извършването на следствен експеримент за възпроизвеждане и проверка на обстоятелствата на извършване на деянието, при който не е съобщил за участие и на друго лице в посегателството над пострадалата, потвърдено и с показанията на поемните лица. В приобщения по делото видеозапис, на който безспорно е заснет подсъдимият, е обективиран разказът му за това как е умъртвил пострадалата, при който той не споменава участието на второ лице, в частност М., и за който липсват основания да се счете, че е манипулиран, или изявлението да е в резултат на чуждо въздействие.

Защитата допуска, че ударът, нанесен на пострадалата от М. по-рано

същата вечер в двора на къщата, може да има каузален принос към настъпилия фатален резултат, но липсват доказателства в тази насока. Според установеното, физическият контакт между Л. М. и Р. е довел до леки охлузвания и кръвотечение върху едната скула на лицето. Свидетелите С.И. и В.К. отбелязват червенина по едната ѝ буза, без други травматични увреждания, или оплаквания от нейна страна в този смисъл. Състоянието на пострадалата към онзи момент, в т.ч. липсата на сериозни увреждания и последици от такива, е било възприето също от пристигналите полицаи, и от медицинското лице, извършило прегледа ѝ. Заключениета по изготвените съдебно-медицински експертизи след последвалата смърт обосновано са включили в причинно-следствения процес нанесени не по-малко от пет-шест удара с изключително голяма сила в областта на главата и лицето, довели до многофрагментно счупване на лицевите кости, както и един-два удара със значителна сила в лявата гръдна половина, довели до счупване на ребро и контузия на ляв бял дроб. Тези травматични увреждания отговарят на заявеното от подсъдимия пред първоинстанционния съд, че е удрял пострадалата по лицето, и се е опитвал да я души.

Механизмът на събитията, възприет от първата инстанция и споделен при въззивната проверка, отговаря и на заявеното от Л. М., който предоставя косвени доказателства за инкриминираното време, но съпоставката на казаното от него с наличния доказателствен ресурс сочи на съответствие с обективната истина, която по мнението на настоящия състав е, че травматичните увреждания, които е получила Р., и които са довели до нейната смърт, са причинени само и единствено от подсъдимия И., т.е. деянието е извършено еднолично, а не в съучастие.

Няма основания за преквалифициране на престъплението в такова по чл.124 от НК, но същевременно не може да се обоснове убедително и наличието на пряк умисъл за извършване на убийство.

При така установеното поведение на подсъдимия не може да има спор, че той е действал не с умисъл, насочен единствено и само към причиняване на телесна повреда, и същевременно отношението му към настъпилата смърт не е било израз на непредпазливост. Становището на защитата в обратния смисъл не намира опора както във формираната доказателствена съвкупност, така и се опровергава от последователната и непротиворечива съдебна

практика, в която предмет на множество решения е бил еднообразният сравнителен анализ на умишленото убийство с непредпазливото престъпление по чл.124 от НК.

Подсъдимият е нанесъл на пострадалата не единични удари, а поредица интензивни такива, локализирани в най-различни анатомични области – по главата, гърдите, крайниците, сред които несъмнено жизненоважни центрове на тялото, а така също я е стискал в областта на шията. В резултат на упражненото насилие, той ѝ е причинил множество телесни увреждания, като видно от вида и характера на някои от тях, и то установените именно по главата и в областта на гърдния кош, лява гърдна половина, силата, с която са били нанесени, е била значителна. По лицевите и черепните кости са налице много различни счупвания, в областта на шията е имало кръвонасядания в лявата и в дясната странична част, има счупено ребро.

От обективните действия на подсъдимия – нанасянето на твърде голям брой удари в главата, шията, гърдите, краката и ръцете, както в право положение, така и безогледно по падналото тяло, се налага извод, че в неговото съзнание са се съдържали представи за възможно причиняване на увреждания, несъвместими с живота. В рамките на упоритото си престъпно поведение – побоят е продължил с нанасянето на множество самостоятелни удара, вкл. душене, подсъдимият е разполагал с достатъчна възможност да осъзнае действията си и възможните последици от тях, с което няма как да не е допускал последвалия резултат. За това и е неправилно да се твърди, че неговото представно съдържание се ограничава само с причиняване на телесни повреди, след като напълно съзнателно е нанесъл на пострадалата жесток побой. Същевременно по делото няма сигурни данни, че подсъдимият е искал и пряко целял причиняването на смъртта на Р., нито пък да е съзнавал, че наред с целения резултат – нанасянето на побой, ще настъпи с положителност и смъртта ѝ, и въпреки това да е извършил деянието, поради което възприетият с първоинстанционната присъда пряк умисъл следва да бъде отхвърлен, като се приеме наличието на евентуален умисъл за убийство.

Престъплението правилно е квалифицирано по чл.116 от НК въз основа на признаците – по особено мъчителен начин за убитата и с особена жестокост.

Особената жестокост е правна квалификация на поведението на дееца, която се отнася до начина на осъществяване на умъртвяването и отношението към жертвата при проява на изключителна ярост, ожесточение, отмъстителност. За нея от значение са фактическите обстоятелства на умъртвяване на жертвата, броят, силата на ударите, оръжието, с което е причинено увреждането, неговата тежест, както и тези относно демонстрираното отсъствие на състрадание, а в случая и данните за личността, отбелязани от експертите по СППЕ. Особената жестокост е външна характеристика на убийството, чрез която намират отражение субективните качества на дееца. Особената жестокост при конкретното деяние на подсъдимия И. се обективира от броя и силата на нанесените удари, коментирани вече подробно и представляващи внушителна множественост, от формата на употребеното насилие и проявите на агресия – побой с ръце и ритници, в които е вложена значителна сила, нанасяне на удари по паднало безпомощно тяло на пострадал с физически недъг, от липсата на каквото и да е отношение към последиците от действията му и страданията на Р., която изоставя на улицата, а сам се прибира да си легне, т. е. у него изцяло отсъства чувство на милост и състрадание.

Убийство по особено мъчителен за жертвата начин е налице, когато пострадалият изживява тежки физически и душевни страдания, което обстоятелство се съзнава от дееца. И този квалифициращ признак се преценява с оглед броя и начина на нанесените удари, както и болезнеността на уврежданите места, причинените болки и страдания, които са преживявани продължително време, изживените предсмъртни мъки. В случая по време на целия бой пострадалата е била в съзнание и е изживявала ужаса от този побой, понасяйки големия брой удари по цялото си тяло и разтрошаването на лицевите си и черепни кости, счупването на ребро, душенето. Болезнеността на усещанията ѝ е изрично отбелязана от съответните специалисти в експертното заключение.

Окръжен съд Шумен е наложил предвиденото наказание лишаване от свобода след редукцията по чл.63, ал.2, т.1 от НК в максималния възможен размер - дванадесет години. За да достигне до този извод е приел, че не са налице смекчаващи отговорността обстоятелства, а е отчел като отегчаващи единствено лошите характеристични данни, свързани с употребата на алкохол

и проявената след това агресия.

Така първата инстанция не е взела предвид съществуващи смекчаващи отговорността обстоятелства - чистото съдебно минало към момента на извършване на деянието, както и данните за здравословното състояние на подсъдимия и за неговата личност – той е инвалид с 80% трайно намалена работоспособност въз основа на вродено заболяване глухонемота, наред с това страда от лека умствена изостаналост, а интелектуалният дефицит, ведно с оскъдните знания и бедния житейски опит, обективно са обусловили непълнота в разбирането му на морално-етични категории. Не е бил отчетен и фактът, че И. е съдействал на органите по разследването, вкл. е участвал в извършването на следствен експеримент за уточняване на обстоятелствата на извършване на престъплението. А при индивидуализацията в тази инстанция се взема предвид допълнително и вида на умисъла като евентуален.

Съпоставката на горните, с отегчаващите отговорността обстоятелства – високата обществена опасност на деянието при конкретните му характеристики и наличието на два квалифициращи елемента, времето и обстоятелствата на извършване на убийството – късно през нощта, на улица в селото, чрез жесток побой и душене, по отношение на жертва с физически недъг, и отчетените в окръжния съд негативни характеристични данни, очертава приблизителен баланс на значимите за процеса на индивидуализация смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства, съответно на който, за справедливо този съдебен състав намира наказанието лишаване от свобода в размер на осем години, и същевременно достатъчно както за постигане на поправително въздействие спрямо подсъдимия, така и за удовлетворяване изискванията на генералната превенция.

Намаляването на наказанието по размер обуславя изменение в частта на присъдата по чл.23-25 от НК, а досежно решенията на първоинстанционния съд във връзка с разноските, веществените доказателства и гражданските иски, не се констатираат пороци, в т.ч. нарушения по критериите за справедливост при определяне на паричните обезщетения за претърпени неимуществени вреди.

Водим от горното и на основание чл.337, ал.1 т.1, и чл.338 от НПК, Варненският апелативен съд

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда 260011/22.12.2020 г., постановена по НОХД № 163/2019 г. на Окръжен съд Шумен, като **НАМАЛЯВА** наказанието лишаване от свобода на И. К. И. на осем години при първоначален строг режим.

ИЗМЕНЯ определеното общо наказание с наложеното по НОХД № 77/19 г. на Районен съд Нови Пазар, като на основание чл.25, вр.чл.23 от НК налага за изтърпяване по-тежкото - осем години лишаване от свобода при първоначален строг режим.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

Решението може да бъде обжалвано по касационен ред пред Върховния касационен съд на Република България в петнадесетдневен срок от съобщението до страните за изготвянето му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____